
[2025-3-RE](#)

Causa 2025-3-RE

(X, Y i Z c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 22-2025. Recurs d'empara

Aute del 13 de març del 2025

BOPA núm. 33, del 26 de març del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de febrer del 2025, per la representació processal d'X, d'Y i de Z, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de febrer del 2025 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2025-3-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 17 de febrer del 2025;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals

1.1. El 9 de maig del 2024, el Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, en nom i representació d'X, d'Y i de la menor Z, va plantejar una demanda d'abstenció, i cas que no s'acceptés, de recusació, contra el magistrat Sr. Alfons Alberca Sanvicens, per enemistat manifesta, perquè va participar, en tant que fiscal en acusacions penals dirigides en contra seva i la seva esposa, i, a causa de la seva relació jeràrquica anterior amb els fiscals adjunts actualment encarregats del cas.

1.2. El 21 de maig del 2024, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual decidia denegar aquesta recusació i imposar les costes processals a la part instant.

1.3. La representació processal dels recurrents va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 4 de juliol del 2024, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que decidia desestimar aquest recurs i confirmar la resolució de la primera instància en els seus propis termes.

1.4. La representació processal dels recurrents va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra la decisió que s'acaba d'esmentar, i, el 9 d'octubre del 2024, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què acordava desestimar aquest incident i imposar als seus promotors les costes processals corresponents.

1.5. D'acord amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'apel·lació contra la desestimació de l'incident de nul·litat esmentat, i, el 27 de novembre del 2024, una composició diferent de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual acordava inadmetre a tràmit aquest recurs d'apel·lació.

1.6. El 10 de gener del 2025, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 21 de maig del 2024, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra els autes del 4 de juliol, del 9 d'octubre i del 27 de novembre del 2024, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

1.7. El 17 de febrer del 2025, el Tribunal Constitucional va dictar un aute mitjançant el qual inadmetia a tràmit aquest recurs.

2. Arguments dels recurrents

- Els recurrents retreuen al Tribunal Constitucional haver-se fonamentat en una interpretació restrictiva de les causes de recusació per tal de considerar que la manca d'imparcialitat del magistrat recusat no estava acreditada.

- Insisteixen en què el fet que el magistrat recusat hagués estat anteriorment fiscal general, i, doncs, el superior jeràrquic dels fiscals que intervenen avui en el procediment *a quo*, genera una raó objectiva suficient perquè la recusació sigui estimada, ja que la imparcialitat pot veure's compromesa si hi ha elements objectius que generin una sospita raonable de perjudici.

- Conclouen que la decisió d'inadmetre a tràmit el seu recurs vulnera el seu dret a un tribunal imparcial i justifica que el Tribunal Constitucional revisi la seva decisió.

- Pel que fa a la denegació de la fase de prova sol·licitada, afirmen que no comparteixen l'afirmació del Tribunal Constitucional sobre el fet que no van sol·licitar la pràctica de proves en la instància inicial, per dos motius: d'una banda, perquè la prova és una garantia essencial del procés degut i la seva absència impedeix l'acreditació dels fets al·legats, i, d'altra banda, perquè la interpretació

restrictiva de la llei, elimina la possibilitat de proposició de proves i, per tant, vulnera el dret a la defensa.

- Pel que fa a la imposició de les costes processals del procediment de recusació, fonamentada en el criteri objectiu del venciment aplicat de manera supletòria, consideren que aquesta imposició no té cap fonament jurídic, ja que la recusació no és un procediment contenciós comú, i, per tant, l'aplicació supletòria de les normes civils no és l'adequada.

- Segons el seu parer, la condemna en costes pot dissuadir l'exercici dels drets fonamentals i, per tant, hauria de ser reconsiderada, tot i que pugui facilitar una administració de justícia menys col·lapsada, també comporta una administració de justícia menys justa.

- En darrer lloc, retreuen al Tribunal Constitucional no haver anonimitzat tots els seus noms, ni haver anonimitzat el nom de la menor d'una altra manera, per evitar una identificació indirecta, d'acord amb l'article 14 de la Constitució, amb la Convenció sobre els drets de l'infant i amb els articles 5 i 6 de la Llei de protecció de dades.

- Manifesten que la publicació en el BOPA i en la web del Tribunal Constitucional no garanteix la limitació de difusió d'aquestes dades, ja que poden ser objecte de replicació, augmentant el risc d'exposició pública.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que revoqui l'autè impugnat i que acordi l'admissió a tràmit del seu recurs d'empara. I afegeixen que sol·liciten que es procedeixi a l'anonimització efectiva de la resolució impugnada, eliminant qualsevol dada que pugui permetre la seva identificació directa o indirecta, i, garantint d'aquesta manera el respecte de la normativa vigent en la matèria, així com els drets fonamentals de la menor.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs de súplica interposat es basa en quatre al·legacions a les quals cal donar l'oportuna resposta per evitar allò que podria arribar a ser considerat com a un biaix confirmatori, sense perjudici de reiterar la doctrina continua i persistent d'aquest Tribunal segons la qual el recurs de

súplica, com tots els altres que s'interposen davant el mateix tribunal que ha dictat la resolució recorreguda, implica l'aportació de fets nous no tinguts en compte en la resolució objecte de recurs o d'elements de dret igualment desatesos en el moment de dictar-se la primera resolució. De no ser així, no s'explicaria el canvi de criteri del Tribunal dictant ara una resolució distinta de la que hauria d'haver-se produït al temps de dictar la primera decisió i suposaria la substitució del criteri del Tribunal, amb vocació d'independència i d'imparcialitat, pel criteri del recurrent, essencialment parcial en defensa dels seus interessos.

3.2. La primera de les al·legacions del recurs de súplica entén que l'aute recorregut ha efectuat una interpretació restrictiva i, per tant, una interpretació desencertada de les causes de recusació al·legades davant la jurisdicció ordinària. Aquest Tribunal, però, no considera haver efectuat una interpretació restrictiva de les causes de recusació. Certament no n'ha fet una interpretació tan àmplia com semblen pretendre els recurrents. Ha volgut efectuar una interpretació segons les regles de la hermenèutica, en funció de la lletra de la llei, del seu sentit teleològic i de les circumstàncies del temps i del lloc en les quals ha de ser aplicada. D'aquí la referència efectuada a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans pel que fa als Estats petits. D'altra banda, és cert, com diu l'apartat 1.2 de l'escrit del recurs de súplica, que la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans declara que la imparcialitat no només ha d'existir, sinó que també ha d'aparentar-se. Però aquest no és el cas. En el supòsit que ens ocupa, com es va declarar expressament en l'aute recorregut, no es qüestionava de manera genèrica la imparcialitat d'un òrgan judicial, sinó que es valorava l'existència, o no, de causes de recusació. I aquestes no han de ser aparents sinó reals i acreditades.

3.3. En relació amb la segona al·legació -la denegació d'una fase probatòria- l'argumentació no era, ni és convincent. La part recurrent va escollir lliurement el camí de sol·licitar en primer terme l'abstenció del magistrat concernit i, amb caràcter subsidiari, la seva recusació. Sabia quin era el procediment a seguir i podia haver aportat, almenys, un principi de prova, si bé amb caràcter general la qüestió plantejada era estrictament jurídica. En aquesta línia, les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans al·legades, del 27 d'octubre de 1993 (cas *Dombo Beheer c/ Països Baixos*) i del 18 de febrer de 1997 (cas *Niderfost-Huber c/ Suïssa*) tenen molt poc a veure amb l'assumpte concret del qual tracta aquesta causa.

3.4. Que la decisió sobre la condemna en costes en la instància correspon de manera exclusiva i excloent a la jurisdicció ordinària i no a la constitucional és tan evident que no precisa de cap comentari de profunditat al respecte. En tot cas no resulta procedent efectuar el més mínim retret a l'aplicació analògica d'una norma i al fet que les disposicions del Codi de procediment civil resultin d'aplicació supletòria en matèria processal, com la normativa civil ho és en el camp del dret material.

3.5. Quant a l'anonimització de les resolucions judicials dictades en aquesta causa s'ha de recordar que la part recurrent la sol·licita en el recurs de súplica per primera vegada, sense que ho hagués fet en el recurs d'empara. No obstant això, aquest Tribunal va acordar suprimir tota referència al nom de la persona menor recurrent. No ho va considerar necessari pel que fa als noms dels seus pares. De

tota manera, als efectes de dificultar qualsevol tasca d'indagació de la identitat d'aquesta persona menor, partint dels cognoms dels seus progenitors, s'acorda suprimir també l'expressió dels seus noms i cognoms.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal d'X, d'Y i de la menor Z contra l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de febrer del 2025 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2025-3-RE.
2. Procedir a la total anonimització dels recurrents en aquesta causa.
3. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
4. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de març del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat
